

GLEDALIŠKI LIST

SEZONA
1923'24

ŠTEVILKA 27

IZDAJA UPRAVA
NARODNEGA
GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI

KOSTA VUKAŠINOVIĆ

LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 1/a
Palača Ljubljanske kreditne banke

Trgovina modnih čevljev in usnjatih izdelkov:

= Listnice - Damske torbice =
Potovalni usnjati predmeti i. dr.

Samoprodaja in zaloga izdelkov tovarne „PETOVIA“, d. d.

Jadranska banka BEOGRAD

Dionička glav. ... Din 60,000.000
Rezerva Din 30,000.000

Podružnice:

Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi, Jelsa, Jesenice, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb,

Amerikanski odio.

Naslov za brzojavke: Jadranska

Afiliirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar; *Frank Sakser State Bank,* Cortland Street 82, New-York City, *Banco Yugoslavo de Chile,* Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Najfinejša svetlobna telesa

za stanovanja, vile, banke, bare, kine itd. kakor:

lestence, namizne, stoječe svetiljke itd. itd.

v vsakem poljubnem slogu, tudi po doposlanih načrtih, izdeluje v kovini, lesu, svili, steklu itd. edina jugoslovenska

Svetlobna industrija „VESTA“.

Naročila samo na atelje „VESTA“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8/I.

SPORED.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Sreda,	21. maja	Ana Karenina	Red A
Četrtek,	22. „	Izgubljene duše	Red C
Petek,	23. „	Dom	Red E
Sobota,	24. „	Izgubljene duše	Red D
Nedelja,	25. „	ob 11. uri dopoldne Matineja Dramatične šole	Izven
Nedelja,	25. „	ob 8. uri zvečer Dom . Ljudska predstava	Izven
Ponedeljek,	26. „	Ana Karenina	Red F
Torek,	27. „	Zaprto.	
Sreda,	28. „	Paglavka . Premiera	Izven
Četrtek,	29. „	Cezar in Kleopatra	Izven
Petek,	30. „	Dom	Red B
Sobota,	31. „	Izgubljene duše	Red E

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Sreda,	21. maja	Gospa z morja . (Gostovanje Hudožestvenikov)	Izven
Četrtek,	22. „	Aïda . Gostovanje g. Bukšeka .	Red D
Petek,	23. „	Faust . Gostovanje g. Bukšeka .	Red B
Sobota,	24. „	Gorenjski slavček	Red F
Nedelja,	25. „	Mamselle Nitouche . Prireditev igralcev mestnega gledališča v Celju na korist Udr. gled. igralcev, sekcija Ljubljana .	Izven
Ponedeljek,	26. „	Pri treh mladenkah	Izven
Torek,	27. „	Traviata	Red A
Sreda,	28. „	Manon Lescaut	Red E
Četrtek,	29. „	Poljub . Ljudska predstava . .	Izven
Petek,	30. „	Gorenjski slavček	Red D
Sobota,	31. „	Carjeva nevesta	Red C

Uprava si pridržuje pravico spremembe sporeda in zasedbe.

DRAMA.

Nedelja,	1. junija	Paglavka	Izven
Ponedeljek,	2. "	Kamela skozi uho šivanke . .	Red F
Torek,	3. "	Zaprto.	
Sreda,	4. "	Cezar in Kleopatra	Red B
Četrtek,	5. "	Ana Karenina	Red C
Petek,	6. "	Izgubljene duše	Red A
Sobota,	7. "	Ana Karenina	Red D
Nedelja,	8. "	Kamela skozi uho šivanke . .	Izven
Ponedeljek,	9. "	Paglavka	Izven
Torek,	10. "	Produkcija Dramatične šole Udruženja	Izven
Sreda,	11. "	Mogočni prstan. (Za mladino osnovnih šol kranjskega oko- liša)	Izven
Četrtek,	12. "	Magda. Premiera	Izven
Petek,	13. "	Izgubljene duše	Red F
Sobota,	14. "	Mogočni prstan. Za mladino .	Izven

OPERA.

Nedelja,	1. junija	Manon Lescaut. Ljudska pred- stava	Izven
Ponedeljek,	2. "	Zaprto.	
Torek,	3. "	Zaprto.	
Sreda,	4. "	Manon Lescaut	Red D
Četrtek,	5. "	Carjeva nevesta	Red E
Petek,	6. "	Zaprto. (Generalna vaja)	
Sobota,	7. "	Telovadna akademija Sokola I.	Izven
Nedelja,	8. "	Prodana nevesta, popoldanska predstava ob 4. uri . . .	Izven
Ponedeljek,	9. "	Pikova dama. Premiera . . .	Izven
Torek,	10. "	Zaprto.	
Sreda,	11. "	Carjeva nevesta	Red A

Priporoča se
stara, solidna
tvrdba

J. Maček

največja zaloga
oblek na
Aleksandrovi cesti
samo št. 12

PAGLAVKA.

Veseloigra v štirih dejanjih. Spisala P. Veber in H. de Gorsse.
Poslovenil F. J.

Režiser: B. PUTJATA.

Coletta Auradoux	ga Nablocka
Aglaja, } posestnici, njeni teti {	gna Ježkova
Hortenzija, }	ga Juvanova
Leonija, njihova služkinja	ga V. Danilova
Gospodična Subervillova, njih soseda	ga Šetinska
Pingois, notar	g. Sancin
Pingoisova, njegova žena	gna Gorjupova
Alcide, njun sin	g. Medven
Župnik	g. Terčič
Maurice Delanoy, slikar	g. Putjata
Pierre Sernin, njegov učenec	g. Jan
Simoneau, kipar	g. Skrbinšek
Vergnaud, policijski komisar	g. Peček
Nancy Valier, igralka	gna M. Danilova
Olga Savinska, igralka	gna Vida
Pichujeva, vratarka	gna Rakarjeva

Čas sedanjost. Prvo dejanje na deželi v Pont-Audemeru, drugo, tretje in četrto v Parizu.

GRIČAR & MEJAČ

ZALOGA OBLEK
ZA DAME,
GOSPODE IN OTROKE

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA 3

VOGAL
KNAFLJEVE ULICE

Priporočamo vsem rodbinam

KOLINSKO CIKORIJO

izvrsten pridatek za kavo

Izvirna slovenska noviteta.

MAGDA.

Tragedija ubogega dekleta v 12 scenah. Spisal Alojzij Remec.

Režiser: FR. LIPAH.

Magda, ubogo dekle, ki pretrpi vse od služ-

kinje do izgubljenke na cesti ga Šetinska

Peter, mizarski pomočnik, ki jo ljubi do konca g. Lipah

Medicinec	} vsi eden in isti Magdini ljubezni	} g. Rogoz
Detektiv		
Policijski komisar		
Trgovski agent		
Zvodnik		
Pesnik		
Zdravnik		

Scene: 1. Na kavarniški terasi ob jezeru. 2. V sobi pri gospodi, kjer služi Magda. 3. V študentski sobi. 4. Ob klopici v parku. 5. Na policijskem komisarijatu. 6. V kavarniški sobici. 7. Pred ponočnim zabaviščem. 8. V Magdini sobi, odprti vsakomur. 9. V sobi v bolnici. 10. Na mestnem mostu. 11. V bolniški sobi. 12. Pred dvorano za seciranje.

Prvih sedem scen in zadnje štiri prelete kratko razdobje, dočim ločijo osmo sceno od njih dolga leta ponižanja in propadanja.

Odmor pred in po osmi sceni.

Dobrovoljačka banka, d. d. v Zagrebu

podružnica **LJUBLJANA**

Telef. inter. št. 5 in 720

Dunajska cesta št. 31

izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Zajutrkovalnica

Zajutrkovalnica

T. Mencinger

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 43.

PRISTNA VINA!

NIZKE CENE!

Izgubljene duše.

Igra v štirinajstih slikah. Francoski spisal H. R. Lenormand.
Poslovenil F. J.

Režiser: O. ŠEST.

On	g. Rogoz
Ona	ga Šaričeva
Montredon, igralec, pozneje reditelj potujoče družbe	g. Skrbinšek
Glasbenik	g. Jerman
Larnaudy, igralec	g. Peček
Saint-Gallet, igralec	g. Terčič
Lahkoživec	g. Lipah
Stara dama	ga Juvanova
Naivka	ga Rogozova
Garderoberka	gna Rakarjeva
Druga prikazen	g. Sancin
Hotelski sluga	g. Medven
Igralec	g. Jan
Ravnatelj muzeja	g. Gregorin
Njegova žena	gna Gorjupova
Lekarnar	g. Danilo
Korporal	g. Sancin
Vojak	g. Markič
Bufetarka	gna Juvanova
Predsednik sodišča	g. Drenovec
Njegova hči	gna M. Danilova
Grbavo dekle	gna Ješkova
Zamorec	g. Cesar
Policijski komisar	g. Kumar
Natakar	g. Kurent

Dejanje se vrši na Francoskem okoli leta 1910.

1. slika: Soba, prirejena za gledališke skušnje. 2. slika: Soba na montparnaškem bulevarju. 3. slika: Hotelska soba. 4. slika: Nizka hotelska soba. 5. slika: Igralska garderoba v provinčijalnem gledališču. 6. slika: Soba četrte slike. 7. slika: Gotična katedrala. 8. slika: Malomesten varjeté. 9. slika: Hotelska soba. 10. slika: Foyer malomestnega gledališča med odmorom. 11. slika: Soba v hotelu. 12. slika: Kolodvorska čakalnica ponoči. 13. slika: Soba v flandrskem hotelu. 14. slika: Ista soba ob jutranjem svitu.

Po 6. in 9. sliki odmor.

Carjeva nevesta.

Opera v štirih dejanjih, uglasbil N. Rimsky-Korsakov.

Dirigent: L. MATAČIČ.

Režiser: V. SEVASTJANOV.

Vasilij Stepanovič Sobakin, novogrodski trgovec	g. Betetto — Zupan
Marfa, njegova hči	gna Rozumova
Grigorij Grigorjevič Gerjazny	g. Popov
Grigorij Lukjanovič Maljuta-Skuratov	g. Pugelj
Bojar Ivan Sergjejevič Lykov.	g. Burja
Ljubaša	gna Sfiligojeva
Jelisej Bemelij, carjev zdravnik	g. Banovec
Donna Ivanovna Sadurova, trgovčeva žena	ga Kattnerjeva
Dunja, njena hči, Marfina prijateljica	ga Smolenskaja
Petrovna, gospodinja pri Sobakinih	gna Ropasova
Carjev kurjač	g. Perko
Sobarica	gna Jeromova
Mlad fant	* * *
Dva odlična jezdeca	* * *

Opričniki, pevci, pevke, bojarji in bojarke, godci, sobarice, sluge in narod.

Dejanje se vrši v Aleksandrovsy Slobodi (vaško predmestje Moskve) v jeseni l. 1572.

Prvovrstal kroji!

Lastna izdelava!

Velika izbira moške in deške konfekcije

Jos. Rojina, Ljubljana

Salon za dame in gospode

EMIL NAVINŠEK

šef vlasuljar slov. opere in drame v Ljubljani

Izposojevalnica gledaliških lasulj in potrebščin

Svečana akademija

o priliki položitve temeljnih kamenov sokolskega doma na Taboru.

Sodelujejo: člani Narodnega gledališča v Ljubljani, gna Lidija Wisiakova in g. Vaclav Vlček, Slovenski kvartet (Banovec, Pečenko, Završan, Zupan) in člani Sokola I.

1. Državna himna. — Gledališki orkester pod vodstvom kapelnika A. Balatke.
2. Otvoritveni nagovor. — Starosta Sokola I., br. dr. P. Pestotnik.
3. Fanfare iz opere „Libuša“. — Gledališki orkester pod vodstvom kapelnika A. Balatke.
4. Ženska deca Sokola I.: „Ko pomlad cvetoča pride“, plesni raj s tamburicami in petjem.
5. Moška deca Sokola I.: „Vaje z metulnicami“, zveza prostih vaj z rajanjem.
6. Ženski naraščaj Sokola I.: „Šestnajstorica brata Erbena“, rajalne proste vaje.
7. Moški naraščaj Sokola I.: Proste vaje v skupinah.
8. Članice Sokola I.: „Osmerica z obroči“.
9. Člani Sokola I.: „Zvezda“ br. Svetliča.
10. Slovenski kvartet:
 - a) Foester: Spak.
 - b) Ravnik: Kam si šla, mladost ti moja.
 - c) Narodne: — Marolt: Zar je morala doč. Tam za goro.
11. Plesi:
 - a) Grieg: Tempo di menuetto iz sonate št. 7, pleše L. Wisiakova.
 - b) Balatka: Scherzo, študija k plesu „Menih“, pleše g. V. Vlček.
 - c) Dvořak: Valček št. 5., pleše gdč L. Wisiakova.

ODMOR 10 MINUT.

12. Smetana: Vltava, simfonična pesnitev za veliki orkester, dirigira g. A. Balatka.
13. Ivan Zajc: Nikola Šubic Zrinjski, 2. in 3. slika.

Dirigira kapelnik Matačič.

Režira g. Sevastjanov.

OSEBE:

Nikola Šubic Zrinjski	g. Cvejič
Eva, njegova žena	gna Sfiligojeva
Jelena, njuna hčerka	ga Gaj-Jermanova
Gašper Alapič	g. Pugelj
Lovro Juranič	g. Banovec
Vuk Paprutovič	g. Mohorič

Pikova dama.

Dramatična opera v sedmih slikah.

Dirigent: RUKAVINA.

Režiser: SEVASTJANOV.

Herman	g. Šimenc
Grofica	ga Borova
Liza	gna Zikova
Grof Tomskij	g. Cvejič
Knez Jeleckij	g. Popov
Polina	gna Sfiligojeva
Čekalinski	g. Mohorič
Surin	g. Pugelj
Narumov	g. Perko
Čaplinski	g. Gostič
Guvernantka	ga Smolenska
Maša, sobarica	gna Jeromova
Reditelj	g. Banovec

Osebe medigre (Pastorale):

Pastirka	gna Korenjakova
Pastir	gna Sfiligojeva
Zlatogor	g. Cvejič
Amor	gna Maslenikova

Aristokratje, slugе, vojaki, otroci itd.

Dejanje se vrši v Petrogradu: 1. v letnem vrtu; 2. v sobi Lize; 3. v plesni dvorani; 4. v sobi grofice; 5. v kasarni; 6. ulica pri carskem dvorcu; 7. v igralni sobi.

Specialna trgovina žamskega in moškega sukna
Zaloga belega blaga

Josip Bedrač Aleksandrova c. 12

Popotnik:

„Izgubljene duše.“

(Po premieri.)

Če človek sedi v parterju in skuša do kraja prodreti v misel, ki jo je imel pisatelj, se mu zgodi, da odide od podobne zadeve kakor so Lenormandove „Izgubljene duše“ povsem utrujen in morda celo bolan! Jaz vidim vse premiere in sem sploh reden gost v drami.

Začetek „Izgubljenih duš“ je poln mlade moči in pred vsem vere umetnikov, ki so napravili šele prvi odločilen in tudi usoden korak med svet in kritiko! Takrat ko nastopi umetnik prvič, bodisi na kateremkoli polju, s svojim umotvorom, nikoli ni malodušen! Ne more verovati, da bo kdaj zatajil tisto sveto, ki vstaja v njem s skrivnostno silo in je kakor ukaz! Verje — verje dolgo. Ko pa potrka na vrata neizprosne nadloge, kakor je n. pr. siromaštvo, lakota, — znemijo od bridkosti! Njih dela niso več pisana z dušo; ustvarjena so z ukazom za obstanek življenja, ustvarjena so za denar! Umetnik pa, ki ima posebno mehko dušo, nikoli ne pozabi svoje prve jasne in močne misli, zato trpi veliko več, kakor more s svojim umotvorom izdati! Vse tisto je, čeprav ustvarjeno pod pritiskom sile nekaka obtožba, ironija, ki se smeje z glasnim širokim smehom v svoj lastni obraz! Ker ve, da ni več s tako ljubeznijo grajeno, ve tudi, da je izgubilo mnogo, morda vso svojo lepoto. Kadar se ozre na tako delo, trpi ob misli, da je vendarle prišlo razkritje in odgrnilo pred njim zastor, da pokaže zasmehujočo usodo vseh, ki hrepene visoko, pa jim je pot zaprta . . . In potem pride vse tisto, ki ubija človeka. Do vratu in čez brodiyo po blatu in se naslanjajo ob svojem lastnem trpljenju.

Samo umetnik more teptati sam svojo dušo, srce in svoje življenje in z vsem tem — ljubiti! Taka ljubezen je mnogim neumestna in vendar je najbolj trpljenja in razumevanja polna. Tako prihajajo vsi pod križ, samo roke bi razpeli pa bi obviseli na njem. Ko je razočaranje v lastni nerabnosti na višku, se zgodi, da uniči tisto, kar ljubi! To je taka zapoved, čeprav je strašna, da je skoraj nerazumljiva! Tisti pa, ki jo razume natanko, bi morda vstal s svojega sedeža in ubežal, ker se boji prehitrega razodetja, ki ga je slutil že od vsega začetka. Meni vsaj je bila v duši taka misel, ki bi se gotovo dopolnila, ako ne bi bilo izklesanih nemilo obrazov vse naokoli. Tisti obrazi, vsaj nekateri, so razumeli, a ne občutili globoko. Mislim, da je to dobro, ker si s tem človek ohrani živce v redu! . . . Zadnje dejanje „Izgubljenih duš“ je tako resnično po naslovu napisano, da mora človek, če je še tako malo dovzeten, vsaj od daleč zaslutiti strahoto trpljenja in usmiljenja v svoji lastni duši.

Jaz se spominjam samo, da mi je nehote ob tistem zadnjem strelu, ki konča grozovito človeško muko, planila v dušo misel: „Hvala Bogu!“ Pisati tako zadevo, kot so „Izgubljene duše“, se pravi doživljati v svoji notranjosti vse življenje, od najmanjše osebe

do glavne osebe v drami! Pesnik vedno izgotovi in izkleše z ljubeznijo vse nastopajoče figure in v vsako položi del svojega lastnega jaza. Kadar je poetu zelo hudo, navadno piše, izlije svoje razočaranje in trpkost v besedo, da se mu olajšajo pretesne grudi. In tako bi bilo drugič upravičeno in celo na mestu iz človekoljubja vzklikniti: „Hvala Bogu!“

In ta vzklik bi se še tretjič ponovil, če se pomisli na muke polno delo igralcev in režiserja ob podobnih dramah. Jaz želim vsem skupaj počitka in sanj . . .

ALOJZIJ REMEC:

Magda.

(K premieri v ljubljanski drami.)

Vedel sem, da z Remcem ni lahko kramljati. Neče se držati niti pogovora, vsako sekundo mu uhajajo misli drugam in treba je posebne energije, da ga vzdržiš pri stvari.

V nizki zračni in svetli sobi starodavne plemiške hiše na Starem trgu z okni proti gradu in enem proti Šentjakobskemu trgu sva sedela. Kdor gleda to sobo in stanovanje, bi dejal, da mož, ki v njem prebiva, nima niti kapljice umetniške krvi v sebi, zlasti pa ne, da drame piše. Na stenah ni slik, samo ena edina visi ob oknu, kolektivni fotografični posnetek njegovih tovarišev iz akademičnih let.

Smejal se mi je, ko sem se oziral v zadregi po golih stenah.

— Čudite se, jeli? — mi je dejal. — Pohištvo, kar ga je, je od moje dobre mamice, staromodno, obtolčeno od dolgih potovanj na begunstvu. Iz Trsta je že romalo v Vipavsko dolino deset let pred vojsko, od tu v Nemški Gradec leta šestnajstega, po prevratu v Celje, iz Celja, v Ljubljano. Mamica mi ga je podarila, da bom imel svoj dom . . . Slik nimam, knjig razen paragrafarskih tudi ne, vse drugo je šlo v vojni rakom žvižgat. Tako živim med temi stenami. Toda nekaj teaterskega je vendarle ob meni. Poglejte tisto steno, ki deli sobo. Vi mislite, da je stena, toda ni. Iz kulisnega platna je, pred menoj je prebivala tu igralka nemške drame v Ljubljani in je sobo s tremi okni idealno razdelila v dva dela. In soba je prepleskana z isto barvo kakor naša nekdanja nemška drama. Toda tega ne pravite nikomur! —

— Povejte mi kaj o Magdi! — sem ga prekinil.

— Otroci po mojem ne spadajo v teater! Jaz sem bil sedemnajst let star, ko sem bil prvič v gledališču. Tedaj se mi niti sanjalo ni, da bom sam kdaj pisal za oder. To pomeni prav za prav kaljenje reda in miru med zadovoljnim človeštvom. Zato pustite otroke, pustite

MODNI SALON DAMSKIH KLOBUKOV
ANGELA PEKOLJ
ALEKSANDROVA CESTA 12

== se priporoča velecenjenim damam ==

njih božanstveni mir neskajjen, prezgodaj ga bodo vznemirili vrtinci življenja! Potem naj gredo v teater! Toda ne zato, da bodo večerjo dobro prebavili, marveč zato, da bodo v zrcalu gledali svoje čednosti in nečednosti pravo podobo in v skrajšani kroniki preleteli svojo dobo. Gledališče je bridka stvar in bi moralo biti vest človečanstva. Ne gre mi iz spomina Ibsenov izrek, ki ne velja samo za avtorje dram, marveč tudi za igralce in publiko in ki pravi, da pomeni pesniti: biti sodnik nad samim seboj... Tako velja ta velika beseda tudi za Magdo. —

— Kako ste začeli to delo pisati? —

— Z besedico „torej“. S to besedico sem bil pri maturi tako razžalil svojega prvega literarnega mecena pok. dr. Ivana Merharja, ki se je ukvarjal s kritiko Ivana Cankarja in je bil moj profesor na tržaški gimnaziji, da me je takoj ustavil in prav po ribniško napodil: „Če mi boste začeli s „torej“, Vam bom dal iz slovenščine nezadostno!“ A ocenil me je vendar s prvim redom z odliko. Botroval je mojim prvim liričnim pesmicam in mojim literarnim poizkusom z neizprosno kritiko. Njemu v spomin sem začel Magdo s „torej“... Ta beseda je most iz misli, načrtov in bolečin v resnično živo besedo, v življenje. Smejali se boste, toda resnica je vse to... Brez bolečin, iskanja in premišljevanja ni resnice, ni pesmi, ni drame...

— Kako ste prišli do literarnega in etičnega problema v Magdi? —

— Sam ne vem, moj gospod! Novelistični moment, da sreča študent, ki je dekleta v mladostni razbrzdanosti in lahkomišljenosti zapeljal, svojo žrtev kot izgubljeno in zastrupljeno bitje pozneje v življenju kot zdravnik, me je zanimal že pred leti. Cela notranja zgradba pa se mi je odkrila nepričakovano, ko sem hotel napisati nekaj povsem drugega. Morda se bodo ljudje zgražali, da sem tako odkrito šel preko vprašanja, ki ga je že Jenko zastavil: „Sed puella quaestio est, kdo je kriv, al' ti al' jest“. In sem odgovoril, da je moški kriv kot močnejši, razumnejši in odgovornejši del. Pripravljen sem na ugovore, saj se je že moji prvi drami Učiteljici Pavli in verižnici Kirki očitalo, da sta pokvarjeni ženski. Že v njih je bil v jedru problem Magde. Moral sem se ga otresti kakor bremena z ramen, da pojdem preko slabe ženske k dobri in potem k resnično tragičnemu moškemu. Z otroci pa nisem imel posla, kajti oni ne morejo biti kot nedozorela bitja ne predmet drame ne komedije...

— Kaj pa Vaši Užitkarji? —

— To je delo povsem izven mojih načrtov. Hotel sem dati našim malim odrom umetniško neoporečno žaloigro. Imel sem tudi z njimi nesrečo, da se jim je očitalo, da so nemoralni. Stari užitkar bi bil moral baje najpreje znoreti in potem šele streljati, znoreti

V. BEŠTER ATELJE „**HELIOS**“
Oglejte si slike, Aleksandrova cesta 5

pa na tak način, da bi bilo izven vsakega dvoma, da je mož norec. Nekdo — priznan pisatelj — mi je dejal, da bi bilo najpripravnejše, če bi se siromak pred strelom obrnil proti publiki in dejal: „Zdaj sem znorel!“ Vidite, vsem se ne more ustreči. Zrastel sem v Trstu, bil skrbno vzgojen, nisem nereligiozen, moralno sem studiral, bolje bi mi bilo, da se mi roka posuši, kakor da bi vedoma koga pohujšal. —

— Govoriva o Magdi! Ali se Vam ne zdi delo po zgradbi, značaju in stilu nevaren problem? —

— Priznavam, da sem hotel v naši dramatici storiti korak naprej. Namesto običajnih treh, štirih ali petih aktov sem napisal dvanajst scen. Po vseh pravilih bi bil moral začeti dramo z deveto sceno, vse drugo bi bilo ekspozicija. Toda kje je pisano, da mora biti vsaka drama analitična? Poizkusimo s sintetično! Uklenil sem sebe in delo v tesen okvir treh oseb in ni mi žal, bilo mi je dobra šola. Razbil sem enotnost časa in kraja, a stisnil značaje in osebe na minimum. Šel sem še dalje: istega igralca pustim igrati več v realnosti različnih oseb. Teško je dopovedati, zakaj. Da se preprosto izrazim, hotel sem doseči s tem to, da vidi gledalec z Magdinimi očmi vse tiste, ki so njeni duši eden in isti, tudi realno na odru v enem in istem igralcu. Kakor trozvočna harmonija in melodija bi morala biti ta igra, Magda in mizarski pomočnik Peter toneta v sporednem loku navzdol, njiju pesem je sozvočje. Ob njiju melodiji pa se vije kot protizvok pesem tretjega elementa, človeka, ki se izpreminja in je le v prvih treh in zadnjih štirih scenah eden in isti. Oprostite, morda je ta muzikalna primera netočna, kajti brenkam le nekoliko na vijolino, o naukih harmonije v glasbi ne vem skoraj ničesar. Zavedal sem se problematičnosti dela in sem prvotno nazval Magdo dramatično študijo.

— Ali ste impresionist ali ekspresionist? —

— O vseh teh strujah se mi komaj svetlika. Ne prisegam na nobeno šolo. Čutim le kot očitek, če pravijo o meni, da sem realist. Kje, vraga? Potem bi se lotil rajši fotografske obrti. To se pozna tudi mojemu stilu in koncepciji. Kje ste videli ljudi, ki tako govore kakor moji? Ali je to, kar polje v Magdi, naturalističen posnetek življenja? Senca že, toda šla je skozi mojo dušo in se izoblikovala povsem po mojem lomilnem koeficientu, da se tako izrazim. Resnica pa je, da mi je najljubša in najsvetejša učna knjiga življenje. Sedaj pa ne besedice več! —

In sva odšla iz stanovanja, Remec v pisarno snovat pravde — mož je namreč koncipijent — jaz pa sem hitel da sveže napišem njegove izjave. Vem, da ni vsega povedal ne on ne jaz. *Efti.*

Konfekcija	„ELITE“ : d. z. : Ljubljana	Lastna izdelava
	o. z. : Prešernova ulica št. 9	
	največja konfekcijska trgovina — Mojstrsko	
	krojena damska in moška oblačila	
EN GROS	EN DETAIL	

Javna produkcija

Dramatične šole Udruženja gled. igralcev

S P O R E D :

I.

1. Puškin-Prijatelj: Evgenij Onjegin
(Tatjanino pismo) gna Grudnova
2. Shakespeare-Funtek: Kralj Lear
(Norčev monolog) g. Markič
3. Rostand-Župančič: Cyrano de
Bergerac (Gaskonski kadeti) . . . g. Smerkolj
4. Iv. Robida: Ocean gna Vida
5. Rostand-Župančič: Cyrano de
Bergerac (Pesem o nosu) g. Sancin

II.

6. D. Kette: Adrija (1., 2.). gna Mira Danilova
7. Iv. Robida: Rože ob poti IV., 6.
(Prizor v ječi, dialog Franceta
in Lucije) gna M. Storova in g. Jan
8. Shakespeare-Funtek: Kralj Lear
(Learov monolog v pustinji) . . . g. Smerkolj
9. I. Machar: Akté gna Vida

III.

10. D. Kette: Žalostinka gna Gorjupova
11. Szinner: Maska satana (Igralkin
monolog) gna Storova
12. Rostand-Župančič: Cyrano de
Bergerac (Pesem pri dvoboju) . . g. Jan

IG. KLEINMAYR & FED. BAMBERG, dr. z o. z., LJUBLJANA.

Pravkar izšlo: Edmond Rostand: *Cyrano de Bergerac*. H rojska komedija v petih dejanjih. Poslovenit Oton Župančič. Cena 65 Din.

Franco ka književnost sedanjih 50 let morda ne premore dela, ki bi bilo v svoji dovlačnosti, vznešenosti in sijaju besede tako tipično francosko, kakor je Rostandov „Cyrano“. Z duhom poet, z vnanjostjo nosata grdoba: srce polno ljubezni, usta preipevajoča od pomaha nad seboj; lev, ki bi si mogle priložiti svet in se ne upa dvigniti oči od žene, ki jo ljubi — evo vam junaka te čudovte komedije! „Cyrano de Bergerac“ je uvrščen v letošnji repertoar ljubljanskega Narodnega gledališča.

Rože ob potu, IV. 6. prizor v ječi.

France: Najlepše pa v vsi vrsti let
je bilo za veliko noč,
ko v divnem, bujnem svojem krasi
razcvitala se je pomlad.

Ah, da, takrat
vi vsi ste: oče, mati, — ti —
k nam na Fužine v vas prišli.

Lucija: Zakaj raz mrtvi ta zaklad,
zdaj pozabljenja prt odgrinjaš?

France: Ah, da takrat — — —
(se še spominjaš?)
Kako gorelo ti je lice,
kako svetile se oči,
ko prve trgala cvetice
si po ledinah krog vasi?
V zaspanih zvončkov tihi roj,
v trobentic ž njim prešernih broj,
v Marijinih srajčic sred' vrta,
v vijolic črede krog mejâ,
ti čudobajne pastirice
ročica je posegala,
in kot metuljček bel — vesel
po cvetju ti je begala.
Lucija! mar si pozabila? — — —

Lucija: Ne, nisem! — — — in saj veš: cvetice
sem od nekdan zelo ljubila.

France: To vem. In glej, zato
prinesel šopek sem ti zal.
Iz njega roženkravt dehti,
ljubezen živa v njem gori,
in rožmarin — — —

Lucija: Ah, svoji bedni
prijateljci — — zdaj — — — v slovo
poklanjaš ga — — — pozdrav poslednji!

France: Ej, ne, Lucija, — — — ne tako!
Pozdrav življenja ti prinašam.
S prihranki svojimi — — in kar — —
zložili skupaj — — smo — — doma — —
podkupil nočne sem — — stražarje.
Kosmačev Gregor, njih glavar,
je Zavogljân, in me pozna. —
In prav tako se za denarje
nam Vrata Pisana odpro.
Sicer stori primešan čašam

pa makov sok, kar treba bo.
S tem, mislim, zadnjo sem zapreko
za plot pognal. V najhujši sili
zagrabil tudi bi za nož.
Tu imaš pilo! Ž njo prepili
železje si! — — in tu — — obleko,
na begu pač kmetica boš.
Ko ura pojde na enajst,
bom tu. In ko dvanajst,
ležati mora davno že
za nama mesto.
Med borjem Volovca si cesto
izbereva na Laze tje.
Tam čaka naju brod.
Čez Savo brž — čez Dolski kot,
v goré naprej. In glej —,
ko naju dan pozdravi novi,
Grmače skalne že vrhovi
leže za nami,
in pod nogami
v dolini sniva še Drtija.
A tam za njo — sred šum — v Pečeh —
za jamo vem na skalnih tleh
o tam na varnem boš, Lucija.

Lucija: Na vsem, kar mlada sesanjala
je glava ti, pristrčna hvala!
Vendar, — — — mladenec dobri moj — —
ni moči iti mi s teboj.

* * *

France: Ti in nevrednica! Svetnica,
ki ni na tebi sence greha,
ki pokoriš se in trpiš
za grehe tuje, mučenica.
Ah glej, edina je uteha
ta vera vate bila v teh
neznosnih dolgih, temnih dneh.

In če bi s krivnje se uroki
res bila ómadéževála,
pa pezo stokrat s solz potoki,
s krvjo si srčno si izprala.

Lucija: Iz riznice zaklad zajel si
bogate čiste duše svoje,
in lastne bisere nadel si
samo na sence bede moje.
Ne varaj sam se! Mimo zmot
na jasno, trdno kreni pot!

France: O daj, ne zavrzi tega srcà,
zaupaj ljubezni njegovì;
pomisli, da nate sem z lanci gorja,
da z bóli neznosne okovi,
kot strah in obup jih rodi, prikovàn,
da z dušo sem celo nesrečno ti vdan,
da nisem več svoj, da sem tvoj!

O ti! saj si dobra in blaga,
da blažje in boljše od tebe ni —
o daj mi sijati svoje oči,
ne podi spred raja me praga.
Kakó naj brez tebe na sveti,
odslej bi še mogel živeti?
pogrešati tvojih belih lakti,
pozabiti tvojih globokih oči,
ne diviti zlatu več tvojih se vlas,
iz duše izbrisati tvoj si obraz
in grudi prelestne in tebe vso, — —
ki lepša, kot — — mavrica si nad vodó,
kot rosa je v jutranji — zarji —
ah — — kot sveta — — devica v — oltarji!

Lucija: Usmiljeni bog! — — — grešiti nikàr!
Nesrečni otrok, — ah, vstani vendàr —
Kaj govoriš — — — ?

France: Ah, — — ti se srdiš? — —
in nimaš — — — zamé — — — rešilne besede?
Lucija!
in mar ti ni moje nesreče in bede?
Lucija!
In hočeš ostati?
Ne maraš bežati? — Lucija!
— — in torej naj — — — grem? —

Lucija: Ne morem — — ne smem!

Instalacije:

Telefonske centrale,
hišni telefoni, zvonci in
električna razsvetljava.
Telefon št. 3.

Ivan Bogataj

Ljubljana

Kongresni trg 19, poleg
nunske cerkve.

**Trgovina in
zaloga:**

Instalacijski material,
motorji, telefonski
aparati, moderni
lestenci in svetiljke.

Pisarniške potrebščine *ovojni, pisalni in
pisarniški papir*
in trgovske knjige priporoča papirnica
IVAN BONAČ v Ljubljani, Šelenburgova ul.

Kavarna, slaščičarna in pekarna
JAKOB ZALAZNIK
Ljubljana, Stari trg št. 21

TRGOVSKA BANKA, D. D.
LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA UL. 1
IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKOMBINIRANE

„Orient“, družba z o. z., Ljubljana
Tovarna oljnatih barv, steklarskega kleja, lakov in
firneža – Zaloga pleskarskih in slikarskih potrebščin

SREČKO POVŠE
uglaševalec klavirjev v operi in pri privatnih strankah
Ljubljana, Tržaška cesta 43

Modna krojačnica za gospode in dame
J. Sušnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

„Adrija“ mednarodna transportna in komisijska družba z o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 31 – Maribor, Rakek, Jesenice
Naslov za brzojavke: „Adrijsped“ – Tekoči računi: Zadržna gospodarska
banka – Internibanski telefon št. 721
Mednarodni transporti – Prevoz varkovratne robe – Vkladiščanje robe
– Komisija – Carinsko posredništvo – Transportno osiguranje –
Zbirni promet na vse strani – Prekomorski transporti – Zastopništva
in zveze v vseh večjih trgovskih centrih tuzemstva in inozemstva

Založna knjigarna
Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg družba
z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 16

CLA
MOD

A SINKOVIC
NASIL K SOSS
LJUBLJANA * MESTNI TRG * 19

MODNA * TRGOVINA *
ZA * DAME * IN * GOSPODE *

Urejuje Fran Lipah. — Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Cena 4 Din.